

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

14 ianuarie 2021 *

„Trimitere preliminară – Articolul 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Drept de proprietate – Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale – Dreptul la o cale de atac efectivă – Decizia-cadru 2005/212/JAI – Confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea – Directiva 2014/42/UE – Înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană – Reglementare națională care prevede confiscarea, în beneficiul statului, a bunului utilizat pentru săvârșirea infracțiunii de contrabandă – Bun care aparține unui terț de bună-credință”

În cauza C-393/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Apelativen sad – Plovdiv (Curtea de Apel din Plovdiv, Bulgaria), prin decizia din 16 mai 2019, primită de Curte la 21 mai 2019, în procedura

OM,

în prezența:

Okrazhna prokuratura – Haskovo,

Apelativna prokuratura – Plovdiv,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, domnul L. Bay Larsen, doamna C. Toader, domnii M. Safjan (raportor) și N. Jääskinen, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Okrazhna prokuratura – Haskovo, de V. Radeva-Rancheva, în calitate de agent;
- pentru Apelativna prokuratura – Plovdiv, de I. Perpelov, în calitate de agent;
- pentru guvernul elen, de M. Tassopoulou, S. Charitaki și A. Magrippi, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: bulgara.

– pentru Comisia Europeană, de Y. Marinova și R. Troosters, în calitate de agenți,
după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 25 iunie 2020,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 17 alineatul (1) și a articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva lui OM cu privire la confiscarea, ca urmare a condamnării acestuia pentru contrabandă calificată, a unui bun utilizat pentru săvârșirea infracțiunii menționate, care aparține unui terț de bună-credință.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Decizia-cadru 2005/212/JAI

- 3 Considerentul (3) al Deciziei-cadru 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea (JO 2005, L 68, p. 49, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 147) are următorul cuprins:

„În conformitate cu alineatul (50) litera (b) din Planul de acțiune de la Viena, în termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam, dispozițiile de drept intern care reglementează sechestrul și confiscarea produselor având legătură cu infracțiunea trebuie îmbunătățite și apropiate, luând în considerare drepturile terților de bună-credință, în cazul în care este necesar.”

- 4 Potrivit articolului 1 a treia și a patra liniuță din această decizie-cadru, intitulat „Definiții”:

„În sensul prezentei decizii-cadru:

[...]

- «instrument» înseamnă orice obiect utilizat sau destinat a fi utilizat, în orice mod, în tot sau în parte, pentru săvârșirea uneia sau mai multor infracțiuni;
 - «confiscare» înseamnă o pedeapsă sau o măsură dispusă de o instanță în urma unei proceduri în legătură cu o infracțiune sau infracțiuni, având ca rezultat deposedarea definitivă de bunul respectiv;”
- 5 Articolul 2 din decizia-cadru menționată, intitulat „Confiscare”, prevede:

„(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a-i permite acestuia să confişte, în totalitate sau în parte, instrumentele și produsele care sunt rezultatul unor infracțiuni care se pedepsesc cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an sau bunurile de o valoare corespunzătoare acestor produse.

(2) În ceea ce privește încălcările de natură fiscală, statele membre pot recurge la alte proceduri decât cele penale pentru a-l depozeda pe autor de produsele având legătură cu infracțiunea.”

6 Potrivit articolului 4 din aceeași decizie-cadru, intitulat „Căi de atac”:

„Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a asigura că părțile afectate de măsurile prevăzute la articolele 2 și 3 au la dispoziție căi de atac efective pentru apărarea drepturilor lor.”

Directiva 2014/42/UE

7 Considerentele (9), (33) și (41) ale Directivei 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană (JO 2014, L 127, p. 39, rectificare în JO 2014, L 138, p. 114) au următorul cuprins:

„(9) Prezenta directivă vizează revizuirea și extinderea dispozițiilor Deciziilor-cadru 2001/500/JAI [a Consiliului din 26 iunie 2001 privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunii (JO 2001, L 182, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 175)] și 2005/212/JAI. Aceste decizii-cadru ar trebui să fie parțial înlocuite pentru statele membre care au obligații în temeiul prezentei directive.

[...]

(33) Prezenta directivă afectează în substanța lor drepturile persoanelor, nu numai ale celor suspectate sau învinuite, dar și ale terților care nu fac obiectul urmăririi penale. Prin urmare, este necesar să se prevadă garanții și căi de atac specifice pentru a garanta respectarea drepturilor fundamentale ale acestora în punerea în aplicare a prezentei directive. Aceasta include dreptul de a fi audiat pentru terții care pretind că sunt proprietarii bunurilor în cauză sau care pretind că ar avea alte drepturi patrimoniale («drepturi reale», *ius in re*), precum dreptul de uzufruct. Ordinul de înghețare a bunurilor ar trebui comunicat persoanei afectate cât de curând posibil după executarea acestuia. Cu toate acestea, autoritățile competente ar putea amâna comunicarea ordinului respectiv către persoana afectată din motive legate de buna desfășurare a anchetei.

[...]

(41) Deoarece obiectivul prezentei directive, și anume facilitarea confiscării bunurilor în materie penală, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este definit la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este definit la articolul menționat, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului menționat.”

8 Articolul 2 din această directivă, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[...]

3. «instrumente» înseamnă orice obiect utilizat sau destinat a fi utilizat, în orice mod, total sau parțial, la comiterea uneia sau mai multor infracțiuni;

4. «confiscare» înseamnă o depozedare definitivă de bunuri dispusă de o instanță în legătură cu o infracțiune;

[...]”

9 Articolul 3 din directiva menționată, intitulat „Domeniu de aplicare”, prevede:

„Prezenta directivă se aplică infracțiunilor vizate de:

- (a) Convenția elaborată pe baza articolului K.3 alineatul (2) litera (c) din Tratatul privind Uniunea Europeană privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene [...];
- (b) Decizia-cadru 2000/383/JAI a Consiliului din 29 mai 2000 privind consolidarea, prin sancțiuni penale și de altă natură, a protecției împotriva falsificării, cu ocazia introducerii monedei euro [(JO 2000, L 140, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 139)];
- (c) Decizia-cadru 2001/413/JAI a Consiliului din 28 mai 2001 de combatere a fraudei și a falsificării mijloacelor de plată, altele decât numerarul [(JO 2001, L 149, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 7, p. 121)];
- (d) Decizia-cadru 2001/500/JAI a Consiliului din 26 iunie 2001 privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunii [(JO 2001, L 182, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 175)];
- (e) Decizia-cadru 2002/475/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind combaterea terorismului [(JO 2002, L 164, p. 3, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 252)];
- (f) Decizia-cadru 2003/568/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind combaterea corupției în sectorul privat [(JO 2003, L 192, p. 54, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 122)];
- (g) Decizia-cadru 2004/757/JAI a Consiliului din 25 octombrie 2004 de stabilire a dispozițiilor minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și sancțiunile aplicabile în domeniul traficului ilicit de droguri [(JO 2004, L 335, p. 8, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 66)];
- (h) Decizia-cadru 2008/841/JAI a Consiliului din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva crimei organizate [(JO 2008, L 300, p. 42)];
- (i) Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului [(JO 2011, L 101, p. 1)];
- (j) Directiva 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului [(JO 2011, L 335, p. 1)];
- (k) Directiva 2013/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 august 2013 privind atacurile împotriva sistemelor informatice și de înlocuire a Deciziei-cadru 2005/222/JAI a Consiliului [(JO 2013, L 218, p. 8)],

precum și de alte instrumente juridice, dacă respectivele instrumente prevăd în mod specific faptul că prezenta directivă se aplică infracțiunilor armonizate în cadrul acestora.”

10 Articolul 12 din Directiva 2014/42, intitulat „Transpunere”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 4 octombrie 2016. Statele membre comunică de îndată Comisiei textele acestor acte.”

11 Articolul 14 din această directivă, intitulat „Înlocuirea Acțiunii comune 98/699/JAI și a anumitor dispoziții ale Deciziilor-cadru 2001/500/JAI și 2005/212/JAI”, prevede:

„(1) Acțiunea comună 98/699/JAI [din 3 decembrie 1998 adoptată de Consiliu în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea sau sechestrarea și confiscarea instrumentelor și a produselor infracțiunii (JO 1998, L 333, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 67)], articolul 1 litera (a) și articolele 3 și 4 din Decizia-cadru 2001/500/JAI, precum și articolul 1 primele patru liniuțe și articolul 3 din Decizia-cadru 2005/212/JAI sunt înlocuite cu prezenta directivă pentru statele membre care au obligații în temeiul prezentei directive, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre respective cu privire la termenele de transpunere a deciziilor-cadru respective în legislația națională.

(2) Pentru statele membre care au obligații în temeiul prezentei directive, trimiterile la Acțiunea comună 98/699/JAI și la dispozițiile Deciziilor-cadru 2001/500/JAI și 2005/212/JAI menționate la alineatul (1) se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă.”

Dreptul bulgar

12 Potrivit articolului 37 alineatul 1 din Nakazatelen kodeks (Codul penal, denumit în continuare „NK”):

„Pedepsele sunt:

[...]

3. confiscarea bunurilor disponibile;

[...]”

13 Din articolul 242 alineatul (1) din NK reiese că contrabanda calificată se pedepsește cu o pedeapsă privativă de libertate de la trei la zece ani și cu amendă cuprinsă între 20 000 și 100 000 de leve bulgare (BGN) (aproximativ între 10 230 și 51 130 de euro).

14 Articolul 242 alineatele (7) și (8) din NK prevede:

(7) [...] Obiectul contrabandei este confiscat în beneficiul statului indiferent de proprietar; în cazul în care nu mai există sau a fost cedat, se stabilește o sumă corespunzătoare valorii sale în funcție de prețurile cu amănuntul naționale.

(8) [...] Mijlocul de transport sau recipientul utilizat pentru transportul mărfurilor care fac obiectul contrabandei este confiscat în beneficiul statului, inclusiv atunci când nu aparține autorului infracțiunii, cu excepția cazului în care valoarea sa nu corespunde gravității infracțiunii.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 15 La data faptelor din litigiul principal, OM, angajat ca șofer de o societate de transport cu sediul în Turcia, efectua transporturi internaționale cu un autotractor și cu o semiremorcă aparținând acestei societăți.
- 16 La 11 iunie 2018, în timp ce se pregătea să efectueze un transport între Istanbul (Turcia) și Delmenhorst (Germania), OM a acceptat propunerea care îi fusese făcută de o persoană de a transporta ilegal, în schimbul unei remunerații, 2 940 de monede antice în Germania.
- 17 La 12 iunie 2018, după ce a trecut frontiera dintre Turcia și Bulgaria, OM a făcut obiectul unui control vamal cu ocazia căruia au fost descoperite monedele, care fuseseră ascunse în autotractor.
- 18 Monedele, a căror valoare a fost estimată, printr-o expertiză arheologică și numismatică, la 73 500 BGN (aproximativ 37 600 de euro), autotractorul, semiremorca, cheia de contact și certificatele de înmatriculare ale autotractorului menționat au fost reținute și colectate ca probe materiale ale presupusei infracțiuni.
- 19 În cursul anchetei, directorul societății turce angajatoare a lui OM a solicitat restituirea autotractorului și a semiremorcii, susținând că societatea menționată nu avea nicio legătură cu infracțiunea și că restituirea bunurilor menționate nu ar împiedica ancheta. Această cerere a fost respinsă de procurorul însărcinat cu efectuarea anchetei, pentru motivul că probele materiale erau, în conformitate cu dreptul bulgar, păstrate până la închiderea procedurii penale și că o restituire ar împiedica ancheta. Directorul a atacat decizia de respingere la Okrazhen sad Haskovo (Tribunalul Regional din Haskovo, Bulgaria), care a confirmat-o prin ordonanța din 19 octombrie 2018, care nu este supusă căilor de atac.
- 20 Prin hotărârea din 22 martie 2019, OM a fost condamnat de Okrazhen sad Haskovo (Tribunalul Regional din Haskovo) pentru contrabandă calificată la o pedeapsă privativă de libertate de trei ani și la o amendă de 20 000 BGN (aproximativ 10 200 de euro). Monedele și autotractorul au fost confiscate în beneficiul statului, în conformitate cu articolul 242 alineatul (7) și, respectiv, cu articolul 242 alineatul (8) din NK. În schimb, semiremorca, nefiind legată direct de săvârșirea infracțiunii, a fost restituită societății angajatoare a lui OM.
- 21 OM a formulat apel împotriva hotărârii amintite la Apelativen sad – Plovdiv (Curtea de Apel din Plovdiv, Bulgaria), în măsura în care prin aceasta se dispunea confiscarea autotractorului, susținând că confiscarea respectivă era contrară, printre altele, dispozițiilor Tratatului FUE, precum și celor ale cartei.
- 22 Instanța de trimitere arată că confiscarea în beneficiul statului a vehiculului care a servit la transportul obiectului contrabandei, prevăzută la articolul 242 alineatul (8) din NK, este, desigur, o confiscare obligatorie ca urmare a săvârșirii infracțiunii de contrabandă, însă nu constituie o pedeapsă, spre deosebire de confiscarea bunurilor persoanei vinovate, prevăzută la articolul 37 alineatul 1 punctul 3 din NK.
- 23 În aceste condiții, instanța respectivă are îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea articolului 242 alineatul (8) din NK, care a fost adoptat anterior aderării Republicii Bulgaria la Uniunea Europeană, la 1 ianuarie 2007, cu dispozițiile dreptului Uniunii, în special cu articolul 17 alineatul (1) și cu articolul 47 din cartă.
- 24 Mai precis, instanța menționată consideră că confiscarea prevăzută de această dispoziție, inclusiv atunci când mijlocul de transport care a servit la transportul obiectului contrabandei nu aparține autorului infracțiunii, ar putea conduce la un dezechilibru între interesul terțului proprietar care nu a participat la infracțiune și nu este legat în niciun fel de aceasta și interesul statului de a confisca acest bun pentru motivul că a fost utilizat pentru săvârșirea infracțiunii.

- 25 În această privință, instanța de trimitere face referire la Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 13 octombrie 2015, *Ūnspeđ Paket Servisi SaN. V^e TiC. A. Ș. împotriva Bulgariei* (CE:ECHR:2015:1013JUD000350308), prin care aceasta ar fi statuat că confiscarea, în temeiul articolului 242 alineatul (8) din NK, a unui camion care aparținea unei societăți cu sediul în Turcia încălca articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, al cărui conținut este identic cu cel al articolului 17 alineatul (1) din cartă. Astfel, această instanță ar fi arătat că societatea proprietară a camionului a fost privată de accesul la justiție, întrucât procedura națională nu i-a permis să își expună punctul de vedere, astfel încât nu s-ar fi asigurat un echilibru între toate interesele.
- 26 În acest context, instanța de trimitere arată că, potrivit considerentului (33) al Directivei 2014/42, având în vedere că aceasta afectează în substanța lor drepturile persoanelor, este necesar să se prevadă garanții și căi de atac specifice pentru a se garanta respectarea drepturilor fundamentale ale acestora, și anume nu numai ale celor suspectate sau învinuite, dar și ale terților care nu fac obiectul urmăririi penale, și că aceasta include dreptul de a fi audiat pentru terții care pretind că sunt proprietarii bunurilor în cauză.
- 27 În aceste condiții, Apelativen sad Plovdiv (Curtea de Apel din Plovdiv) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 17 alineatul (1) din [cartă] trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea prevăzută la articolul 242 alineatul (8) din [NK], potrivit căreia mijlocul de transport utilizat pentru săvârșirea contrabandei calificate, aparținând unei terțe persoane care nu știa și care nu trebuia și nici nu putea să știe că angajatul său săvârșește infracțiunea, trebuie confiscat în favoarea statului, pentru motivul că această reglementare afectează echilibrul dintre interesul general și necesitatea protejării dreptului de proprietate?
- 2) Articolul 47 din [cartă] trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea prevăzută la articolul 242 alineatul (8) din [NK], potrivit căreia un mijloc de transport aflat în proprietatea unei persoane care nu este cea care a săvârșit fapta poate fi confiscat fără a se garanta proprietarului accesul direct la justiție pentru a-și susține punctul de vedere?”

Cu privire la competența Curții

- 28 Apelativna prokuratura – Plovdiv (Parchetul de apel din Plovdiv, Bulgaria) și guvernul elen concluzionează în sensul necompetenței Curții pentru a răspunde la întrebările preliminare, din moment ce legislația națională în discuție în litigiul principal s-ar situa în afara domeniului de aplicare al dreptului Uniunii. Acestea arată printre altele că instanța națională nu invocă nicio dispoziție de drept al Uniunii care să permită stabilirea unei legături suficiente între litigiul principal și dreptul Uniunii.
- 29 În această privință, trebuie arătat că întrebările preliminare nu vizează în mod explicit decât dispoziții ale cartei, și anume articolul 17, referitor la dreptul de proprietate, precum și articolul 47, referitor la dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil.
- 30 Trebuie amintit că domeniul de aplicare al cartei, în ceea ce privește acțiunea statelor membre, este definit la articolul 51 alineatul (1) din aceasta, potrivit căruia dispozițiile cartei se adresează statelor membre numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii (Hotărârea din 6 octombrie 2015, *Delvigne*, C-650/13, EU:C:2015:648, punctul 25 și jurisprudența citată).

- 31 Articolul 51 alineatul (1) din cartă confirmă jurisprudența constantă a Curții potrivit căreia drepturile fundamentale garantate de ordinea juridică a Uniunii au vocația de a fi aplicate în toate situațiile reglementate de dreptul Uniunii, însă nu în afara unor asemenea situații (Hotărârea din 6 octombrie 2015, Delvigne, C-650/13, EU:C:2015:648, punctul 26 și jurisprudența citată).
- 32 Astfel, atunci când o situație juridică nu intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, Curtea nu este competentă să o examineze, iar dispozițiile eventual invocate ale cartei nu pot constitui, prin ele însele, temeiul acestei competențe (Hotărârea din 6 octombrie 2015, Delvigne, C-650/13, EU:C:2015:648, punctul 27 și jurisprudența citată).
- 33 În consecință, trebuie să se stabilească dacă o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care bunul unui terț este confiscat în beneficiul statului membru în cauză pentru motivul că a fost utilizat în cadrul unei infracțiuni, intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii.
- 34 În speță, în cererea sa de decizie preliminară, instanța de trimitere face referire la Directiva 2014/42, care impune statelor membre obligații în vederea facilitării confiscării bunurilor în materie penală, după cum precizează considerentul (41) al acesteia.
- 35 Cu toate acestea, infracțiunea de contrabandă în discuție în litigiul principal nu figurează printre cele cărora li se aplică această directivă în temeiul articolului 3, astfel încât obiectul procedurii naționale în discuție în litigiul principal nu intră în domeniul de aplicare material al directivei menționate.
- 36 În această privință, trebuie arătat că Directiva 2014/42 a înlocuit parțial Decizia-cadru 2005/212, care privește, la fel ca această directivă, confiscarea instrumentelor și a produselor infracțiunii săvârșite. Astfel, potrivit considerentului (9) al directivei menționate, aceasta urmărește să modifice și să extindă printre altele dispozițiile deciziei-cadru respective.
- 37 Mai precis, din articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2014/42 reiese că aceasta a înlocuit numai primele patru liniuțe ale articolului 1, precum și articolul 3 din Decizia-cadru 2005/212 pentru statele membre care au obligații în temeiul directivei respective, ceea ce a avut drept consecință că articolele 2, 4 și 5 din decizia-cadru amintită au rămas în vigoare după adoptarea directivei menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 martie 2020, „Agro In 2001”, C-234/18, EU:C:2020:221, punctul 48).
- 38 În această privință, este necesar să se arate că Decizia-cadru 2005/212 prevede, la articolul 2 alineatul (1), în termeni mai generali decât cei care figurează în Directiva 2014/42, că „[f]iecare stat membru ia măsurile necesare pentru a-i permite acestuia să confişte, în totalitate sau în parte, instrumentele și produsele care sunt rezultatul unor infracțiuni care se pedepsesc cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an sau bunurile de o valoare corespunzătoare acestor produse”.
- 39 În speță, infracțiunea de contrabandă calificată în discuție în litigiul principal se pedepsește cu o pedeapsă privativă de libertate de la trei la zece ani, la care se adaugă posibilitatea de a se confisca mijlocul de transport utilizat pentru transportul mărfii, obiect al contrabandei, în conformitate cu articolul 242 alineatul (8) din NK.
- 40 Rezultă că dispozițiile Deciziei-cadru 2005/212 fac parte în mod necesar din elementele de drept al Uniunii care, având în vedere obiectul litigiului principal și indicațiile furnizate de instanța de trimitere, trebuie luate în considerare de Curte pentru ca aceasta să răspundă în mod util la întrebările care i-au fost adresate. Astfel, situația juridică din litigiul principal intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii și în special al acestei decizii-cadru.
- 41 Pe de altă parte, aceasta din urmă prevede, la articolul 2 și, respectiv, la articolul 4, norme referitoare la confiscarea „instrumente[lor] și produse[lor] care sunt rezultatul unei infracțiuni” și la căile de atac de care trebuie să dispună persoanele afectate de o măsură de confiscare. Prin urmare, prin intermediul

întrebărilor formulate, care privesc legalitatea confiscării bunurilor care aparțin unui terț de bună-credință, precum și căile de atac care trebuie să fie deschise unui terț afectat de o măsură de confiscare, instanța de trimitere urmărește, în realitate, să obțină o interpretare a acestor dispoziții ale Deciziei-cadru 2005/212, citite în lumina articolelor 17 și 47 din cartă.

42 În consecință, Curtea este competentă să răspundă la cererea de decizie preliminară.

Cu privire la prima întrebare

43 Prin intermediul primei întrebări formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212, citit în lumina articolului 17 alineatul (1) din cartă, trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite confiscarea unui instrument utilizat pentru săvârșirea unei infracțiuni de contrabandă calificată atunci când acesta aparține unui terț de bună-credință.

44 În această privință, trebuie arătat, mai întâi, că noțiunea de „confiscare” este definită la articolul 1 a patra liniuță din Decizia-cadru 2005/212.

45 Cu toate acestea, după cum reiese din cuprinsul punctului 37 din prezenta hotărâre, a patra liniuță a articolului 1 a fost înlocuită de Directiva 2014/42 pentru statele membre care au obligații în temeiul acestei directive.

46 Or, în speță, din moment ce faptele din litigiul principal sunt ulterioare termenului de transpunere a Directivei 2014/42, stabilit la 4 octombrie 2016, în conformitate cu articolul 12 alineatul (1) din aceasta, într-o cauză precum litigiul principal trebuie să se facă referire la directiva menționată pentru definirea noțiunii de „confiscare”.

47 Potrivit articolului 2 punctul 4 din directiva amintită, această noțiune de „confiscare” este definită ca fiind „o deposedare definitivă de bunuri dispusă de o instanță în legătură cu o infracțiune”.

48 Din modul de redactare a acestei dispoziții rezultă că, în acest context, este irelevant dacă confiscarea constituie sau nu o pedeapsă în dreptul penal. Astfel, o măsură precum cea în discuție în litigiul principal, care determină o deposedare definitivă de bunul sechestrat, dispusă de o instanță în legătură cu o infracțiune, intră în sfera noțiunii menționate de „confiscare”.

49 În continuare, articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212 prevede că fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a-i permite acestuia să confişte, în totalitate sau în parte, instrumentele și produsele care sunt rezultatul unor infracțiuni care se pedepsesc cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an sau bunurile de o valoare corespunzătoare acestor produse.

50 În această privință, este adevărat că dispoziția respectivă nu desemnează în mod explicit persoana ale cărei bunuri pot face obiectul unei măsuri de confiscare. Ea se referă numai la „instrumentele” care sunt legate de o infracțiune, fără a fi necesar să se stabilească cine le deține sau este proprietarul lor.

51 Totuși, articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212 trebuie să fie interpretat în lumina considerentului (3) al acestei decizii-cadru, din care reiese că este necesar să se țină seama de drepturile terților de bună-credință. Prin urmare, în principiu, dispozițiile deciziei-cadru menționate se aplică și în cazul confiscării bunurilor care aparțin terților, impunând în același timp, printre altele, ca drepturile acestora din urmă să fie protejate atunci când sunt de bună-credință.

52 În acest context, trebuie să se țină seama de articolul 17 alineatul (1) din cartă, care prevede printre altele că orice persoană are dreptul de a deține în proprietate, de a folosi și de a dispune de bunurile pe care le-a dobândit în mod legal.

- 53 Desigur, dreptul de proprietate garantat prin această dispoziție nu constituie o prerogativă absolută. Astfel, în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din cartă, pot fi impuse restrângeri ale exercițiului drepturilor și libertăților consacrate prin aceasta cu condiția ca restrângerile respective să răspundă efectiv obiectivelor de interes general urmărite de Uniune și să nu constituie, față de scopul urmărit, o intervenție disproporționată și intolerabilă care ar aduce atingere însuși conținutului drepturilor astfel garantate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2020, Adusbef și Federconsumatori, C-686/18, EU:C:2020:567, punctul 85, precum și jurisprudența citată).
- 54 În speță, Parchetul de apel din Plovdiv a indicat, în observațiile sale scrise, că scopul urmărit prin reglementarea națională în discuție în litigiul principal constă în a împiedica, în interesul general, importul ilicit de mărfuri în țară.
- 55 Or, ținând seama de atingerea semnificativă adusă drepturilor persoanelor, pe care o determină confiscarea unui bun, și anume deposedarea definitivă de dreptul de proprietate asupra acestuia, este necesar să se arate că, în ceea ce privește un terț de bună-credință care nu știa și nu putea să știe că bunul său a fost utilizat pentru săvârșirea unei infracțiuni, o asemenea confiscare constituie, în raport cu scopul urmărit, o intervenție disproporționată și intolerabilă care aduce atingere înseși substanței dreptului de proprietate al acestuia.
- 56 Prin urmare, trebuie să se constate că o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal nu respectă dreptul de proprietate garantat la articolul 17 alineatul (1) din cartă, în măsura în care prevede că bunurile unui terț de bună-credință utilizate pentru săvârșirea unei infracțiuni de contrabandă calificată pot face obiectul unei măsuri de confiscare.
- 57 În aceste condiții, trebuie să se considere că, în cadrul articolului 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212, confiscarea nu poate fi extinsă cu privire la terții de bună-credință.
- 58 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212, citit în lumina articolului 17 alineatul (1) din cartă, trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite confiscarea unui instrument utilizat pentru săvârșirea unei infracțiuni de contrabandă calificată atunci când acesta aparține unui terț de bună-credință.

Cu privire la a doua întrebare

- 59 Prin intermediul celei de a doua întrebări formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 din Decizia-cadru 2005/212, citit în lumina articolului 47 din cartă, trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite confiscarea, în cadrul unei proceduri penale, a unui bun care aparține altei persoane decât cea care a săvârșit infracțiunea, fără ca prima persoană menționată să dispună de o cale de atac efectivă.
- 60 Trebuie arătat că articolul 4 din această decizie-cadru prevede obligația fiecărui stat membru de a lua măsurile necesare pentru a asigura că părțile afectate de măsurile prevăzute printre altele la articolul 2 din decizia-cadru menționată au la dispoziție căi de atac efective pentru apărarea drepturilor lor.
- 61 Având în vedere caracterul general al modului de redactare a articolului 4 din Decizia-cadru 2005/212, persoanele cărora statele membre trebuie să le garanteze căi de atac efective sunt nu numai cele găsite vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, ci și toate celelalte persoane afectate de măsurile prevăzute la articolul 2 din această decizie-cadru, prin urmare inclusiv terții.

- 62 În această privință, trebuie arătat de asemenea că, potrivit articolului 47 primul și al doilea paragraf din cartă, orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de acest articol și mai ales la un proces echitabil.
- 63 În special, dreptul la o cale de atac efectivă înseamnă că un terț al cărui bun face obiectul unei măsuri de confiscare trebuie să poată contesta legalitatea acestei măsuri pentru a recupera acest bun respectiv atunci când confiscarea nu este justificată.
- 64 În speță, instanța de trimitere a subliniat în decizia sa de trimitere că un terț ale cărui bunuri au făcut obiectul unei măsuri de confiscare nu dispune de acces direct la justiție în temeiul reglementării naționale, astfel încât nu este în măsură să își susțină în mod valabil drepturile.
- 65 În aceste condiții, este necesar să se constate că, într-o cauză precum litigiul principal, un terț al cărui bun este confiscat este lipsit de dreptul la o cale de atac efectivă.
- 66 Pe de altă parte, pentru motivul arătat la punctul 63 din prezenta hotărâre, această constatare nu poate fi infirmată prin argumentul invocat de Parchetul de apel din Plovdiv, potrivit căruia, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, *Zakon za zadalzhniata i dogovorite* (Legea privind obligațiile și contractele) permite proprietarului bunului confiscat să se îndrepte împotriva persoanei condamnate pentru prejudiciile rezultate din această confiscare.
- 67 În plus, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în esență că, într-o situație în care statul se află la originea confiscării și în care reglementarea și practica naționale nu prevăd o procedură prin care proprietarul își poate apăra drepturile, acest stat nu își poate îndeplini obligația care îi revine în temeiul Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, de a institui o asemenea procedură, solicitând unei persoane care nu a fost judecată pentru infracțiunea care a condus la confiscare să încerce să își recupereze bunul de la un terț (Curtea EDO, 13 octombrie 2015, *Ūnsped Paket Servisi SaN. V^e TiC. A. Ș. împotriva Bulgariei*, CE:ECHR:2015:1013JUD000350308, § 32).
- 68 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că articolul 4 din Decizia-cadru 2005/212, citit în lumina articolului 47 din cartă, trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite confiscarea, în cadrul unei proceduri penale, a unui bun care aparține altei persoane decât cea care a săvârșit infracțiunea fără ca prima persoană menționată să dispună de o cale de atac efectivă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 69 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

- 1) Articolul 2 alineatul (1) din Decizia-cadru 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea, citit în lumina articolului 17 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite confiscarea unui instrument utilizat pentru săvârșirea unei infracțiuni de contrabandă calificată atunci când acesta aparține unui terț de bună-credință.**

- 2) **Articolul 4 din Decizia-cadru 2005/212, citit în lumina articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale, trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite confiscarea, în cadrul unei proceduri penale, a unui bun care aparține altei persoane decât cea care a săvârșit infracțiunea fără ca prima persoană menționată să dispună de o cale de atac efectivă.**

Semnături